

Viktigare lagar och förfordningar inför halvårsskiftet 2019

Innehållsförteckning

Inledning	5
Information om svensk lagstiftning.....	5
Statsrådsberedningen	6
Arbetsmarknadsdepartementet	7
Utökad fredsplikt på arbetsplatser där det finns kollektivavtal och vid rättstvister	7
Lättare för arbetsgivare att få stöd för nystartsjobb	8
Finansdepartementet	9
Ökad styrning av myndigheters lokalisering.....	9
Statens servicecenter får ansvaret för lokal statlig service	10
Större frihet att bygga altaner.....	10
Återinförd skattereduktion för gåvor.....	11
Höjt tak för rutavdrag	11
Nya skatteregler för att underlätta ägarskiften mellan närstående i fåmansföretag.....	12
Avskaffad särskild löneskatt för äldre.....	12
Nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga.....	13
Förlängd nedsättning av arbetsgivaravgifter för den först anställda	13
Höjda och miljödifferenterade vägavgifter	13
Finansinspektionen får rätt att utreda och ingripa vid överträdelser mot EU:s prospektförordning	14
Försvarsdepartementet	15
Infrastrukturdepartementet	16
Vägtrafikregisterlagstiftningen moderniseras.....	16
Längre bussar tillåts i kollektivtrafiken	17
Justitiedepartementet	18
Klargörande av rätten till offentlig försvarare i vissa fall	18
Nya insolvensregister införs.....	18
Ny gemensam lag om makars och sambors förmögenhetsförhållanden i internationella situationer	19
Krav på investerare och kapitalförvaltare att offentliggöra sina principer för aktieägarengagemang	19
Åtgärder för ett effektivare försvar i straffprocessen	20
Stärkt ordning och säkerhet i domstol.....	21
En modernare och mer ändamålsenlig prövning av hyres- och arrendeärenden.....	21

Effektivare prövning av utlämningsärenden i Högsta domstolen	22
Skärpt straff för subventionsmissbruk.....	22
Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige	22
Polisen får en utökad tillgång till underrättelser från Försvarets radioanstalt.....	23
Kulturdepartementet	24
Säkerhetskontroller vid Sametingets sammanträden	24
Miljödepartementet	26
15-årsgräns införs för att få framföra vattenskoter.....	26
Klassificera avfall med hänsyn till farliga egenskaper.....	26
Villkor om säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid ska kunna justeras.....	27
Ansvar för miljöskador gäller också i Sveriges ekonomiska zon	27
Ändamålsenliga sanktioner mot otillåtna avfallstransporter.....	27
Näringsdepartementet	29
Stöd till lantbrukare som drabbades av torkan under 2018.....	29
Ändring i jaktförordningen för att underlätta jakt efter vildsvin	29
Socialdepartementet	31
Försäkringskassan får utökade möjligheter att ingripa mot tandläkare som missköter sig	31
Föräldrapenning för fler familjekonstellationer och reserverad grundnivå	32
Hälso- och sjukvårdskurator blir ett nytt legitimationsyrke.....	32
Tillståndsplikt för tobaksförsäljning, rökförbud på uteserveringar och andra förändringar	32
Ändrad övergångsbestämmelse för behörighetskrav för socialtjänstens handläggare.....	33
Avgiftsfrihet för screening för livmoderhalscancer med cellprov	33
PKU-provet ska även omfatta andra sjukdomar än ämnesomsättningsjukdomar.....	34
Reglering av alkoglass m.fl. produkter.....	34
Utbildningsdepartementet	36
En förstärkt läroplan för förskolan.....	36
Förskolechefer benämns rektorer och ska genomgå en befattningsutbildning	36
En läsa-skriva-räkna-garanti införs.....	37
Försöksverksamheten med fjärrundervisning förlängs	37
Ändringar i läroplanerna för ökad trygghet och studiero i skolan.....	38
Fritidspedagoger omfattas av krav på legitimation och behörighet	38

Studietid för läkarexamen utökas till sex år.....	38
Utrikesdepartementet.....	40
Näringsidkare som bryter EU:s geoblockeringsförordning kan få betala sanktionsavgift	40

Inledning

Den här sammanställningen innehåller ett urval av de lagar och förordningar som träder i kraft under andra halvåret 2019 eller en tid därefter, både lagar och förordningar som är nya och ändringar i befintliga.

Lagar och förordningar anger spelreglerna för vårt samhälle. En ny lag blir till genom att regeringen lämnar ett förslag, en proposition, till riksdagen. Efter att något av riksdagens utskott har bearbetat propositionen fattar riksdagen beslut om den nya lagen. Därefter utfärdar regeringen lagen, vilket innebär att den publiceras och blir känd. En ny förordning kan regeringen själv besluta om utan att lägga fram den för riksdagen.

Både lagar och förordningar publiceras i Svensk författningssamling (SFS). Från och med den 1 april 2018 publiceras SFS elektroniskt på webbplatsen www.svenskforfattningssamling.se. Varje lag och förordning har ett unikt nummer i SFS.

Om du vill veta mer om propositioner, lagar och förordningar hittar du information på www.lagrummet.se. Lagrummet är en gemensam webbplats för den offentliga förvaltningens rättsinformation och innehåller länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar och statliga myndigheter.

Lagstiftningsprocessen finns beskriven under rubriken ”Så styrs Sverige” på www.regeringen.se.

Den här sammanställningen kan laddas ner på www.regeringen.se. Vid publicering har vissa lagar ännu inte hunnit få några SFS-nummer. Det gäller nummer som slutar på ”000” (till exempel 2019:000).

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet: www.lagrummet.se

Regeringens och Regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: <http://rkrattsbaser.gov.se>

Sveriges riksdags webbplats: www.riksdagen.se

Statsrådsberedningen

Statsrådsberedningen ansvarar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet samt för att samordna den svenska EU-politiken.

Kontakt

Presskontakter hos statsminister Stefan Löfven:

Pressekreterare Gösta Brunnander

Tfn 072-544 28 66

Pressekreterare Maria Soläng

Tfn 072-206 19 47

Presskontakt hos EU-minister Hans Dahlgren:

Pressekreterare Andreas Enbuske

Tfn 076-130 58 86

Till halvårsskiftet 2019 träder inga lagar i kraft inom Statsrådsberedningens ansvarsområden.

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet ansvarar för frågor och ärenden som rör arbetsmarknad, arbetsrätt och arbetsmiljö. Departementet ansvarar också för arbetet för ökad jämställdhet mellan kvinnor och män och mänskliga rättigheter på nationell nivå. Dessutom ansvarar departementet för arbetet för integration, mot segregation, rasism och diskriminering samt för att stärka hbtq-personers och barns rättigheter.

Kontakt

Presskontakt hos arbetsmarknadsminister Ylva Johansson:

Pressekreterare Sofia Brändström

Tfn 072-219 50 29

Presskontakt hos jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation Åsa Lindhagen:

Pressekreterare Nicole Goufas

Tfn 073-08 57 588

Utökad fredsplikt på arbetsplatser där det finns kollektivavtal och vid rättstvister

Ändring: Lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:105 Utökad fredsplikt på arbetsplatser där det finns kollektivavtal och vid rättstvister

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 1 augusti 2019

Ändringarna innebär att en arbetstagares rätt att vidta eller delta i en stridsåtgärd mot en kollektivavtalsbunden arbetsgivare endast ska få utövas under följande villkor:

- Att stridsåtgärden har beslutats i behörig ordning av arbetstagarens organisation.
- Att stridsåtgärden syftar till att uppnå kollektivavtalsbundenhet i förhållande till arbetsgivaren.
- Att parterna först har förhandlat om de krav som ställs.
- Att inte krav ställs som innebär att det kollektivavtal som arbetstagarorganisationen vill uppnå tränger undan arbetsgivarens befintliga kollektivavtal.

Ändringarna medför också att det inte kommer att vara tillåtet för en arbetsgivare eller en arbetstagare att vidta eller delta i en stridsåtgärd för att utöva påtryckning i en rättsvist.

Lättare för arbetsgivare att få stöd för nystartsjobb

Ändring: Förordningen (2018:43) om stöd för nystartsjobb

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 1 augusti 2019

Kravet på att andra anställningsförmåner än lön ska följa av kollektivavtal eller i väsentliga delar vara likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen, tas bort för nystartsjobb. Däremot kvarstår kravet på att lön ska följa av kollektivavtal eller vara likvärdig med lön enligt kollektivavtal inom branschen. Ändringen har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Finansdepartementet

Finansdepartementet ansvarar för frågor som rör statens ekonomi. Det handlar om samordning av statens budget, prognoser och analyser, skattefrågor samt styrning och förvaltning av statens verksamhet. Dessutom ansvarar departementet för frågor som rör finansmarknad, bostäder och samhällsplanering samt konsumentlagstiftning.

Kontakt

Presskontakter hos finansminister Magdalena Andersson:

Pressekreterare Per Strängberg

Tfn 073-093 90 56

Pressekreterare Isabel Lundin

Tfn 076-296 46 38

Presskontakt hos finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund:

Pressekreterare Frida Färlin

Tfn 073-078 52 24

Presskontakt hos civilminister Ardalan Shekarabi:

Pressekreterare Viktor Nyberg

Tfn 073-051 03 71

Ökad styrning av myndigheters lokalisering

Ny förordning: Förordning (2019:202) om statliga myndigheters lokalisering

Beslutsunderlag: Promemorian Ökad styrning av myndigheternas lokalisering, Fi2018/00686/SFÖ

SFS: 2019:202

Ikraftträdande: 1 juni 2019

Förordningen innebär bland annat att statliga myndigheter vid beslut om avveckling av samtliga fasta arbetsställen i en viss kommun ska genomföra analyser av verksamhetsmässiga, personella, ekonomiska och regionala konsekvenser inom myndighetens ansvarsområden. Förordningen innebär också att beslut om lokalisering ska fattas av myndighetsledningen och att beslutet ska skickas till berörd kommun, landsting eller länsstyrelse.

Statens servicecenter får ansvaret för lokal statlig service

Ny lag: Lag (2019:212) om viss gemensam offentlig service

Ny förordning: Förordning (2019:214) om viss gemensam offentlig service

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:47 Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service

SFS: 2019:212 och 2019:214

Ikraftträdande: 1 juni 2019

Statens servicecenter ska fortsättningsvis ansvara för den statliga serviceorganisationen vid servicekontor. Genom att organisera de lokala servicekontoren på ett sammanhållet sätt blir det tvingande för Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten att ge service vid servicekontoren. Lagen ger också möjlighet för statliga myndigheter, en kommun eller ett landsting att frivilligt samverka för att tillhandahålla service.

Den service som kan ges innefattar upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp. Beslutsfattande får enbart förekomma i fall som rör utfärdande av identitetskort för folkbokförda i Sverige, utlämnande av pass och vissa enklare ärenden om hittegodis. I och med detta upphävs lagen (2004:543) om samtjänst vid medborgarkontor och förordningen (2009:315) om samtjänst vid medborgarkontor.

Större frihet att bygga altaner

Ändringar: Plan- och bygglagen (2010:900) och plan- och byggförordningen (2011:338)

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:112 Större frihet att bygga altaner

SFS: 2019:412 och 2019:413

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringarna innebär att det varken krävs bygglov eller anmälan för att uppföra en altan vid ett en- eller tvåbostadshus eller tillhörande komplementbostadshus, om altanen byggs inom 3,6 meter från bostadshuset, inte är högre än 1,8 meter och inte placeras närmare gränsen än 4,5 meter. En sådan altan får strida mot den detaljplan eller de områdesbestämmelser som gäller för området.

Även en lägre altan som inte omfattas av krav på bygglov får byggas i strid med den detaljplan eller de områdesbestämmelser som gäller för området och behöver inte anmälas, om altanen uppförs inom 3,6 meter från ett en- eller tvåbostadshus eller tillhörande komplementbostadshus. Ändringarna

omfattar inte byggnader och bebyggelseområden som är särskilt värdefulla från till exempel historisk synpunkt.

Ändringarna har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Återinförd skattereduktion för gåvor

Ny lag: Lag om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva

Ny förordning: Förordning om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva

Ändringar: Inkomstskattelagen (1999:1229) och skatteförfarandelagen (2011:1244)

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:92 Återinförd skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet

SFS: 2019:000, 2019:000, 2019:000 och 2019:000

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Den 1 juli 2019 återinförs skattereduktionen för privatpersoners gåvor till ideell verksamhet. En förutsättning för skattereduktionen är att gåvorna består av pengar och lämnas till på förhand godkända gåvomottagare. Ytterligare förutsättningar är att gåvorna uppgår till minst 200 kronor per gåva och sammanlagt minst 2 000 kronor per beskattningsår. Maximal skattereduktion är 1 500 kronor per person och år. Skatteverket prövar frågan om godkännande som gåvomottagare efter ansökan.

Som gåvomottagare ska godkännas så kallade inskränkt skattskyldiga svenska stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund som har som ändamål att främja social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning eller som annars helt eller delvis bedriver sådan verksamhet. Som gåvomottagare ska också godkännas utländska motsvarigheter inom EES eller i en stat som Sverige har avtalat om informationsutbyte med. En godkänd gåvomottagare ska lämna kontrolluppgifter om mottagna gåvor till Skatteverket.

Höjt tak för rutavdrag

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229), lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och skatteförfarandelagen (2011:1244)

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:89 Höjt tak för rutavdrag

SFS: 2019:000, 2019:000 och 2019:000

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Det nuvarande taket för rutavdrag för personer som inte har fyllt 65 år höjs från 25 000 kronor till 50 000 kronor per person och beskattningsår. Det innebär att taket för rutavdraget blir 50 000 kronor för samtliga. Det höjda taket kommer att gälla för hela beskattningsåret 2019. Ändringen har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Nya skatteregler för att underlätta ägarskiften mellan närstående i fåmansföretag

Ändring: Inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:54 Nya skatteregler för ägarskiften mellan närstående i fåmansföretag

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ett undantag införs från bestämmelsen om samma eller likartad verksamhet. Detta för att underlätta för generationsskiften i fåmansföretag. Det innebär att närståendes verksamhet i ett företag med samma eller likartad verksamhet under vissa förutsättningar inte ska hindra att den femåriga karenstiden påbörjas. Det görs också en ändring som innebär att de s.k. 3:12-reglerna ska tillämpas även när samma eller likartad verksamhet bedrivs i ett indirekt ägt företag. Ändringen har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Avskaffad särskild löneskatt för äldre

Ändring: Lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:82 Avskaffad särskild löneskatt för äldre

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Genom ändringen avskaffas den särskilda löneskatten om 6,15 procent på lön, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Löneskatten avskaffas även på inkomst av bland annat aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men under hela året uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga

Ändring: Lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980)

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:99 Vårändringsbudget för 2019

SFS: 2019:000, 2019:000 och 2019:000

Ikraftträdande: 1 augusti 2019

Varken allmän löneavgift eller några andra arbetsgivaravgifter än ålderspensionsavgift om 10,21 procent ska betalas för lön och annan ersättning till anställda som vid årets ingång har fyllt 15 men inte 18 år. Detta gäller inte den del av ersättningen som för en månad överstiger 25 000 kronor. Ändringen gäller för ersättning som utges efter den 31 juli 2019.

Ändringen har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Förlängd nedsättning av arbetsgivaravgifter för den först anställda

Ändring: Lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:99 Vårändringsbudget för 2019

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 1 augusti 2019

Den längsta tid som ett enmansföretag som anställer en första person har rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten förlängs från 12 till 24 kalendermånader i följd. Endast ålderspensionsavgift ska betalas under denna tid.

Ändringen har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Höjda och miljödifferenterade vägavgifter

Ändringar: Lag om ändring i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon med kompletterande förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:32 Höjda och miljödifferenterade vägavgifter inom eurovinjettsamarbetet

SFS: 2019:155, 2019:282 och 2019:283

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringarna innebär att vägavgiften för vissa tunga fordon höjs och anpassas till nyare avgaskrav.

Finansinspektionen får rätt att utreda och ingripa vid överträdelser mot EU:s prospektförordning

Ny lag: Lag (2019:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning

Ändringar: Lag om (1991:980) om handel med finansiella instrument, lag (2007:528) om värdepappersmarknaden med flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:83 Kompletterande bestämmelser till EU:s prospektförordning

SFS: 2019:000, 2019:000 och 2019:000

Ikraftträdande: 21 juli 2019

Den nya lagen ger Finansinspektionen rätt att utreda och ingripa vid överträdelser mot EU:s prospektförordning. Vidare ska det tröskelvärde för prospektskyldighet som gäller i dag gälla även enligt den nya lagen. I lagen införs även bestämmelser om avgifter för att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt EU:s prospektförordning.

I lagen om handel med finansiella instrument tas bestämmelser om prospekt bort med anledning av att motsvarande bestämmelser numera finns i EU-förordningen. Även vissa ändringar i fråga om erbjudandehandlingar vid offentliga uppköpserbjudanden görs i lagen.

Det görs också ändringar i lagen om värdepappersmarknaden. Förändringarna innebär bland annat att vissa utgivare inte behöver offentliggöra en halvårsrapport om likvärdig information enligt EU:s prospektförordning har offentliggjorts. En annan ändring i samma lag innebär att det införs en möjlighet för Finansinspektionen att besluta om att stoppa handeln i finansiella instrument om emittentens ställning är sådan att handeln skulle skada investerarnas intressen.

Försvarsdepartementet

Försvarsdepartementet ansvarar för Sveriges militära försvar och dess stödmyndigheter. Departementet planerar på strategisk nivå internationella insatser och säkerhetsfrämjande verksamhet och ger uppdrag till myndigheterna att genomföra samt följa upp dessa insatser.

Kontakt

Presskontakt hos försvarsminister Peter Hultqvist:

Pressekreterare Toni Eriksson

Tfn 073-072 83 16

Till halvårsskiftet 2019 träder inga lagar i kraft inom Försvarsdepartementets ansvarsområden.

Infrastrukturdepartementet

Infrastrukturdepartementet ansvarar för frågor som rör transporter och infrastruktur, digitalisering och it, postfrågor samt energifrågor.

Kontakt

Presskontakt hos infrastrukturminister Tomas Eneroth:
Pressekreterare Karin Boman Röding
Tfn 076-116 65 62

Presskontakt hos energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman:
Pressekreterare Fredrik Persson
Tfn 073-072 81 36

Vägtrafikregisterlagstiftningen moderniseras

Nya lagar: Vägtrafikdatalag (2019:000), lag (2019:000) om fordons registrering och användning

Nya förordningar: Vägtrafikdataförordning (2019:000) och förordning (2019:000) om fordons registrering och användning

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:33 Behandling av personuppgifter samt registrering och användning av fordon på vägtrafikområdet

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 1 juli 2019

De nya lagarna och förordningarna innebär en modernisering av den nuvarande vägtrafikregisterlagstiftningen och en anpassning av bestämmelserna till EU:s dataskyddsförordning. Vägtrafikdatalagstiftningen reglerar Transportstyrelsens behandling av personuppgifter på vägtrafikområdet. I lagen och förordningen finns bestämmelser om bland annat vilka uppgifter som ska registreras, ändamål för behandling av personuppgifter samt behörighets- och säkerhetsåtgärder.

Lagen och förordningen om fordons registrering och användning innehåller sådana bestämmelser som framgår av namnet. Det rör sig om bestämmelser om vilka fordon som ska vara registrerade för att få användas, hur registreringen går till och när samt på vilket sätt fordon som inte är registrerade får användas.

Längre bussar tillåts i kollektivtrafiken

Ändringar: Trafikförordningen (1998:1276), fordonsförordningen (2009:211) och förordningen (2001:650) om vägtrafikdefinitioner

Beslutsunderlag: Buss på lång sikt - Rapport om möjligheterna att tillåta längre ledbussar och bussar med tillkopplad släpvagn avsedd för personbefordran (N2016/03181/MRT)

SFS: 2019:119–121

Ikraftträdande: 1 maj 2019

Förordningsändringarna innebär en möjlighet att framföra längre bussar och därmed öka kapaciteten i kollektivtrafiken. En ledbuss med fler än en ledad sektion eller en buss med släpvagn för personbefordran får nu vara 24 meter lång, i stället för 18,75 meter, och framförs i 60 km i timmen utan att Transportstyrelsen behöver meddela särskilda föreskrifter om det.

Justitiedepartementet

Justitiedepartementet lagstiftar på en rad olika områden, som statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt samt migrations- och asylrätt. De lagar och förordningar som finns med i denna sammanställning speglar spridningen av departementets ansvarsområden.

Kontakt

Presskontakter hos justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Pressekreterare Sofie Rudh

Tfn 072-545 74 21

Pressekreterare Adriana Haxhimustafa

Tfn 070-266 31 05

Presskontakter hos inrikesminister Mikael Damberg:

Pressekreterare Natali Sial

Tfn 072-520 54 49

Pressekreterare Mikael Grinbaum

Tfn 070-363 20 73

Klargörande av rätten till offentlig försvarare i vissa fall

Ändringar: Lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder, lagen (2011:1165) om överlämnande från Sverige enligt en nordisk arresteringsorder

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:42 Genomförande av rättshjälpsdirektivet

SFS: 2019:177

Ikraftträdande: 1 maj 2019

Ändringarna klargör att rätten till en offentlig försvarare för den som eftersöks i Sverige enligt en europeisk eller nordisk arresteringsorder gäller fram till dess att ett överlämnande till en annan stat görs. Det vill säga även viss tid efter det att beslutet om överlämnande har fått laga kraft.

Nya insolvensregister införs

Ändringar: Lagen (2017:473) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning, konkurslagen (1987:672) med flera lagar och förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:48 Insolvensregister enligt 2015 års insolvensförordning

SFS: 2019:250–258

Ikraftträdande: 1 juni 2019

I enlighet med 2015 års insolvensförordning införs svenska insolvensregister där uppgifter om konkurser, företagsrekonstruktioner, skuldsaneringar och F-skuldsaneringar ska offentliggöras. Informationen kommer att bli sökbar på den europeiska e-juridikportalen. Bolagsverket och Kronofogdemyndigheten ska vara registreringsmyndigheter. Samtidigt som insolvensregistren införs fasas det nuvarande registret över fysiska personers och dödsbors konkurser ut.

Ny gemensam lag om makars och sambors förmögenhetsförhållanden i internationella situationer

Ny lag: Lagen (2019:234) om makars och sambors förmögenhetsförhållanden i internationella situationer

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:50 Makars och sambors förmögenhetsförhållanden i internationella situationer

SFS: 2019:234–242

Ikraftträdande: 1 juni 2019

De internationellt privat- och processrättsliga reglerna om makars och sambors förmögenhetsförhållanden i internationella situationer samlas i en ny gemensam lag som ersätter tidigare regler på området. De nya reglerna syftar – tillsammans med EU:s nya förordningar om makars och registrerade partners förmögenhetsförhållanden – till att förbättra rättssäkerheten för enskilda och förbättra deras tillgång till rättslig prövning. Reglerna handlar bland annat om var och enligt vilken lag en bodelning ska göras vid ett dödsfall eller en separation. I den nya lagen införs kompletterande regler till EU-förordningarna.

Krav på investerare och kapitalförvaltare att offentliggöra sina principer för aktieägarengagemang

Nya lag: Lag (2019:284) om röstningsrådgivare

Ny förordning: Förordning (2019:292) om röstningsrådgivare

Ändringar: Lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m., årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (2004:46) om värdepappersfonder, aktiebolagslagen (2005:551), lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, försäkringsrörelselagen (2010:2043), lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, förordningen (2001:911) om avgifter för

prövning av ärenden hos Finansinspektionen och förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet
Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:56 Nya EU-regler om aktieägares rättigheter (bet. 2018/19:CU16, rskr. 2018/19:213) och promemorian Kompletteringar till lagen om röstningsrådgivare

SFS: 2019:284 och 2019:292

Ikraftträdande: 10 juni 2019

Enligt den nya lagen ska röstningsrådgivare tillämpa en uppförandekod, offentliggöra hur undersökningar, råd och röstningsrekommendationer utarbetas samt redovisa intressekonflikter för sina kunder.

Finansinspektionen ska ha tillsyn över röstningsrådgivarna. Den nya förordningen kompletterar lagen.

Lagändringarna innebär att institutionella investerare och kapitalförvaltare ska offentliggöra bland annat sina principer för aktieägarengagemang. För noterade aktiebolag gäller att riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare får ett mer detaljerat innehåll, att det gångna årets utbetalda och inestående ersättningar ska beskrivas i en särskild rapport och att det införs ett nytt sätt att besluta om väsentliga transaktioner med närstående.

Åtgärder för ett effektivare försvar i straffprocessen

Ändringar: Rättegångsbalken, lagen (1981:1310) om offentliga funktionärs rätt till gottgörelse för rättegångskostnad i vissa mål m.m., lag om ändring i häkteslagen (2010:611)

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:71 Genomförande av barnrättsdirektivet och några andra straffprocessuella frågor

SFS: 2019:263–268

Ikraftträdande: 11 juni 2019

Ändringarna innebär att åklagaren får en skyldighet att anmäla en försvarare till rätten om det med hänsyn till omständigheterna finns anledning att pröva om personen uppfyller kraven för att vara försvarare. Det blir också möjligt för en domstol att förordna en offentlig försvarare vid sidan av en försvarare som den misstänkte själv har utsett, om det finns synnerliga skäl.

Vidare ska ett barn som blir myndigt när han eller hon är frihetsberövad under vissa förutsättningar ha rätt att vara fortsatt placerad med barn under 18 år. Ändringarna innebär också ökade möjligheter för en arbetsgivare att ersätta en offentlig funktionär för hans eller hennes rättegångskostnader och

att övervakningsnämnden ges möjlighet att lämna information om förenklad delgivning.

Stärkt ordning och säkerhet i domstol

Ändringar: Rättegångsbalken, förvaltningsprocesslagen (1971:291), lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol med flera lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:81 Stärkt ordning och säkerhet i domstol

SFS: 2019:298–305

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringarna medför att domstolarna kan genomföra sammanträden under ordnade och säkra former och att förhörspersoner kan lämna sina uppgifter utan att känna sig störda, hotade eller utsatta för påtryckningar. Brottsoffer och vittnen får större möjlighet att delta genom videokonferens. Åhörare ska kunna hänvisas till en sidosal på grund av ordnings- eller säkerhetsskäl.

Förbudet mot att fotografera i rättssalen utvidgas så att det även gäller fotografering in i rättssalen, och straffskalan för brott mot förbudet skärps. Elektronisk utrustning som åhörare har med sig i rättssalen ska som huvudregel vara avstängd och undanstoppad. Säkerhetskontrollen blir effektivare genom att fler personer omfattas av den.

En modernare och mer ändamålsenlig prövning av hyres- och arrendeärenden

Ändringar: Jordabalken, lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder, lagen (1994:831) om rättegången i vissa hyresmål i Svea hovrätt med flera lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:66 En modernare och mer ändamålsenlig prövning av hyres- och arrendeärenden

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringarna gör det möjligt att använda modern teknik på ett bättre sätt genom att förhör i hyres- och arrendenämnderna som huvudregel ska spelas in genom en ljud- och bildupptagning. En sådan upptagning kan sedan användas i hovrätten om ärendet överklagas. Ändringarna innebär även att möjligheterna att överklaga nämndernas beslut utökas och att reglerna om nämndernas sammansättning blir mer flexibla genom att ordföranden ges möjlighet att pröva fler frågor ensam. Det införs också en möjlighet att delegera fler uppgifter till en anställd i hyresnämnden som har tillräcklig kunskap och erfarenhet.

Effektivare prövning av utlämningsärenden i Högsta domstolen

Ändring: Rättegångsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:60 Högsta domstolens sammansättning i utlämningsärenden

SFS: 2019:243

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Innan regeringen beslutar i vissa ärenden om utlämning för brott och om verkställighet av en brottmålsdom utomlands ska ärendet först prövas av Högsta domstolen. Lagändringarna gör det möjligt för Högsta domstolen att pröva dessa ärenden med färre ledamöter i rätten än i dag. Det ska göra Högsta domstolens handläggning effektivare och frigöra resurser till domstolens huvuduppgift att skapa vägledande avgöranden för övriga domstolar.

Skärpt straff för subventionsmissbruk

Ändring: Brottsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:78 Skärpt straff för subventionsmissbruk

SFS: 2019:310

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Lagändringen innebär att det införs en bestämmelse om grovt subventionsmissbruk i brottsbalken. Straffbestämmelsen träffar den som använder EU-medel för ett annat ändamål än det som medlen har beviljats för. Straffet ska vara fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett betydande värde eller varit av särskilt farlig art. Lagändringen krävs för att genomföra ett EU-direktiv om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

Ändringar: Lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå och utlänningslagen (2005:716)

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:128 Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 20 juli 2019

Lagändringarna innebär att lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige fortsätter att gälla till och med den 19 juli 2021 och att lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå träder i kraft den 20 juli 2021. Ändringarna innebär också att alternativt skyddsbehövande och flyktingar får samma rätt till familjeåterförening och att permanent uppehållstillstånd i vissa fall kan beviljas utlänningar som har fötts i Sverige och som sedan födseln är statslösa.

Ändringarna har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Polisen får en utökad tillgång till underrättelser från Försvarets radioanstalt

Ny lag: Lag om förbud mot användning av vissa uppgifter för att utreda brott

Ändring: Lagen (2007:980) om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:96 Polisens tillgång till underrättelser från Försvarets radioanstalt

SFS: 2019:000 och 2019:000

Ikraftträdande: 1 augusti 2019

Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen i Polismyndigheten får i dag inte tillgång till uppgifter från signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet när det gäller företeelser som de bedriver en förundersökning om. Den nya lagen ska göra att de kan bestämma inriktningen av Försvarets radioanstalts signalspaning och ta emot underrättelser med inhämtade uppgifter även om det pågår en förundersökning.

Lagen innebär att uppgifter i underrättelser från Försvarets radioanstalt får användas i underrättelseverksamhet, men inte för att utreda brott, och enskilda tjänstemäns tillgång till uppgifterna ska begränsas. Säkerhets- och integritetsskyddsnamnden ska ha tillsyn över tillämpningen av den nya lagen.

Kulturdepartementet

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, demokrati, medier, de nationella minoriteterna samt det samiska folkets språk och kultur. Departementet ansvarar också för idrott och ungdomspolitik samt för frågor som rör det civila samhället, trossamfund och begravningsverksamhet.

Kontakt

Presskontakt hos kultur- och demokratiminister Amanda Lind:
Pressekreterare Josefin Sasse
Tfn 073-077 94 69

Säkerhetskontroller vid Sametingets sammanträden

Ny lag: Lag (2018:1974) om säkerhetskontroll vid Sametingets offentliga sammanträden

Ändringar: Lagen (1980:578) om ordningsvakter, sametingslagen (1992:1433), förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:287 Ändringar i regleringen för Sametinget och sametingsvalet, bet. 2018/19:KU9

SFS: 2018:1974–1976, 2019:308

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Den nya lagen om säkerhetskontroll vid Sametingets offentliga sammanträden omfattar såväl Sametingets plenum som sammanträden i styrelsen och i nämnderna. Säkerhetskontroll ska under vissa förutsättningar få genomföras vid inpassering till eller i de sammanträdeslokaler som disponeras för ett sammanträde som är offentligt enligt sametingslagen.

Lagen om ordningsvakter ändras så att det framgår att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra även vid säkerhetskontroller i Sametinget.

Ändringarna i sametingslagen och i förordningen med instruktion för Sametinget innebär bland annat vissa förändringar i Sametingets organisation. Sametingets plenum ska även i fortsättningen vara det högsta beslutande organet. Sametingets styrelse ska ansvara för Sametingets verksamhet och kanslichefen ska sköta den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som styrelsen beslutar. I sametingslagen införs det också bestämmelser som rör offentlighet vid Sametingets sammanträden och ordningen vid sammanträden i plenum. Det görs även ändringar i

bestämmelser om val till Sametinget, bland annat tas kravet på svenskt medborgarskap för att vara valbar till Sametinget bort.

Miljödepartementet

Miljödepartementet arbetar med frågor som rör minskade klimatutsläpp, en giftfri vardag och att stärka den biologiska mångfalden på land och i vatten. Departementet ansvarar också för frågor som rör kretslopp och avfall, strålsäkerhet, skydd och skötsel av värdefull natur samt internationellt miljösamarbete.

Kontakt

Presskontakt hos klimat- och miljöminister samt vice statsminister Isabella Lövin:

Pressekreterare Jakob Lundgren

Tfn 072-206 08 92

15-årsgräns införs för att få framföra vattenskoter

Ändring: Förordningen (1993:1053) om användning av vattenskoter

Beslutsunderlag: Promemorian Ålderskrav vid framförande av vattenskoter (N2018/03981/MRT)

SFS: 2019:209

Ikraftträdande: 1 juni 2019

Vattenskotern är en kraftfull farkost som kan framföras i mycket höga hastigheter. Unga kan ha svårt att bedöma riskerna för miljön och säkerheten för personer i omgivningen vid framförandet av vattenskotern. Därför krävs nu minst femton års ålder för att få framföra en vattenskoter.

Transportstyrelsen får ge dispens för deltagande i tävling och träning.

Klassificera avfall med hänsyn till farliga egenskaper

Ändringar: Avfallsförordningen (2011:927)

SFS: 2019:328

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Vid klassificering av avfall ska man först ta reda på om avfallet har farliga egenskaper och sedan välja lämplig avfallskod.

Villkor om säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid ska kunna justeras

Ändringar: Miljöbalken och förordningen (2014:21) om geologisk lagring av koldioxid

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:64 Säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid

SFS: 2019:295 och 2019:296

Ikraftträdande: 1 augusti 2019

Vid tillstånd till geologisk lagring av koldioxid kan det hända att tillsynsmyndigheten tillfälligt behöver ta över tillståndet, vilket medför kostnader för myndigheten. Tillståndshavaren ska ställa en säkerhet som myndigheten kan ta i anspråk för att täcka dessa kostnader. Kravet på ekonomisk säkerhet för att få tillstånd kommer därmed inte längre vara begränsat till att endast omfatta avhjälpande av en miljöskada och andra återställningsåtgärder.

Säkerheten ska ställas av tillståndshavaren och kan vara till exempel en bankgaranti. Villkor om säkerhet ska kunna justeras om det kan antas att den säkerhet som ställts är otillräcklig eller större än nödvändigt. Föreskrifter om vad som krävs för att en säkerhet ska kunna godtas meddelas av regeringen eller en myndighet utsedd av regeringen.

Ansvar för miljöskador gäller också i Sveriges ekonomiska zon

Ändringar: Miljöbalken och lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:95 Ansvar för miljöskador i Sveriges ekonomiska zon

SFS: 2019:000 och 2019:000

Ikraftträdande: 1 augusti 2019

Miljöbalken ska tillämpas även för allvarliga miljöskador i Sveriges ekonomiska zon. Den som enligt 10 kap. miljöbalken ska vidta en åtgärd för att avhjälpa en miljöskada på en fastighet, byggnad eller anläggning ska ha rätt till tillträde till fastigheten, byggnaden eller anläggningen under en viss tid.

Ändamålsenliga sanktioner mot otillåtna avfallstransporter

Ändringar: Miljöbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:79 Ändamålsenliga sanktioner mot otillåtna avfallstransporter

SFS: 2019:000

Ikraftträdande: 1 augusti 2019

Miljöbalkens straffbestämmelser om otillåten avfallstransport ändras. Brottet anses fullbordat på ett tidigare stadium än enligt nuvarande bestämmelser. Straff ska även kunna utdömas när en transport har anmälts eller godkänts om anmälan eller godkännandet bygger på oriktiga uppgifter. Det införs en särskild brottsrubricering för grova fall av otillåten avfallstransport med en strängare straffskala. Otillåten avfallstransport ska inte längre vara straffbar på försöksstadiet.

Det införs en möjlighet att hålla kvar och omhänderta avfall om det behövs för att säkerställa att ett föreläggande eller förbud med koppling till avfallstransportförordningen följs. Vidare ska avfall som varit föremål för brott kunna förverkas. Beslagtaget avfall ska också få säljas eller förstöras, om det skäligen kan antas att avfallet kommer att förverkas.

Näringsdepartementet

Näringsdepartementet arbetar med frågor som rör bolag med statligt ägande, näringsliv, innovation, landsbygd, livsmedel och regional tillväxt.

Kontakt

Presskontakt hos näringsminister Ibrahim Baylan:

Pressekreterare Sara Khatemi

Tfn 076-129 67 08

Presskontakt hos landsbygdsminister Jennie Nilsson:

Pressekreterare Hanna Alexandersson

Tfn 073-081 76 85

Stöd till lantbrukare som drabbades av torkan under 2018

Ny förordning: Förordning om statligt stöd till lantbrukare som drabbats av torkan 2018

Beslutsunderlag: Statens Jordbruksverks redovisning den 29 oktober 2018 med komplettering den 8 februari 2019 av regeringsuppdraget Uppdrag att föreslå utformning av ett ekonomiskt stöd till lantbruksföretag som drabbats av sommarens torra

SFS: 2019:201

Ikraftträdande: 6 maj 2019

Den nya förordningen innehåller bestämmelser om statligt stöd till lantbrukare inom primärproduktionen som kompensation för deras inkomstbortfall till följd av torkan 2018. Stödet beräknas utifrån antalet djur respektive odlad areal för vissa grödor. Stödet fördelas proportionerligt utifrån beräknat inkomstbortfall. Jordbruksverket administrerar stödet. Förordningen har sin grund i januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet.

Ändring i jaktförordningen för att underlätta jakt efter vildsvin

Ändring: Jaktförordningen (1987:905)

Beslutsunderlag: Promemorian Ändring av bestämmelserna i jaktförordningen (1987:905) avseende tillåtna jaktmedel

SFS: 2019:174

Ikraftträdande: 15 maj 2019

Ändringen syftar till att underlätta jakt efter vildsvin på natten när djuren är aktiva. Den innebär att användningen av vissa jaktmedel (elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera eller rörlig belysning i nära anslutning till jaktvapnet) blir generellt tillåten vid jakt efter vildsvin. Termiska sikten får dock endast användas vid jakt i öppen terräng eller vid åtelplatser.

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Omsorg om personer med sociala svårigheter, med funktionsnedsättning eller om äldre är andra frågor. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Kontakt

Presskontakt hos socialminister Lena Hallengren:

Pressekreterare Mikael Lindström

Tfn 073-078 52 60

Presskontakt hos socialförsäkringsminister Annika Strandhäll:

Pressekreterare Simon Andersson

Tfn 073-032 60 36

Försäkringskassan får utökade möjligheter att ingripa mot tandläkare som missköter sig

Ändring: Förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd

Beslutsunderlag: Ds 2018:36 Utökade möjligheter att avansluta tandvårdsgivare som misskött sig från det statliga tandvårdsstödet

SFS: 2019:114

Ikraftträdande: 1 maj 2019

Försäkringskassan får besluta att en anslutning till det elektroniska systemet för statligt tandvårdsstöd ska upphöra om en vårdgivare allvarligt missköter sig eller om det tillkommer en person med bestämmandeinflytande över verksamheten och personens historik inom det statliga tandvårdsstödet innebär att vårdgivaren skulle ha nekats anslutning till systemet.

Försäkringskassan får vidare kräva tillbaka ersättning som lämnats till en vårdgivare för tandvårdsåtgärder som uppenbarligen har utförts i strid med vetenskap och beprövad erfarenhet och som har medfört en vårdskada eller risk för sådan skada.

Föräldrapenning för fler familjekonstellationer och reserverad grundnivå

Ändring: Lag om socialförsäkringsbalken och lag om föräldraledighetslagen (1995:584)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:276 Föräldrapenning för fler familjekonstellationer och reserverad grundnivå

SFS: 2018:1952 och 2018:1953

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Föräldrapenning på grundnivå ska ingå i den tid för vilken en förälder inte kan lämna över sin rätt till föräldrapenning till den andra föräldern (den s.k. reserverade tiden). En förälders sambo ska vidare likställas med en förälder vid tillämpningen av bestämmelserna om föräldrapenningsförmåner också i de fall föräldern och sambon inte har varit gifta med varandra eller inte har eller har haft barn tillsammans Dessutom ska en förälders sambo ha rätt till ledighet från arbetet enligt föräldraledighetslagen också i de fall föräldern och sambon inte har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn tillsammans.

Hälso- och sjukvårdskurator blir ett nytt legitimationsyrke

Ändringar: Patientsäkerhetslagen (2010:659) och patientsäkerhetsförordningen (2010:1369)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:138 Legitimation för hälso- och sjukvårdskuratorer

SFS: 2018:1128 och 2019:170

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Legitimation införs för yrket hälso- och sjukvårdskurator. Grunden för legitimation är som huvudregel en hälso- och sjukvårdskuratorsexamen. Under en övergångsperiod kan dock redan yrkesverksamma kuratorer med vissa andra kvalifikationer också få legitimation. Socialstyrelsen får ta ut en avgift för prövning av ansökan om legitimation.

Tillståndsplikt för tobaksförsäljning, rökförbud på uteserveringar och andra förändringar

Ny lag: Lag om tobak och liknande produkter

Ny förordning: Förordning om tobak och liknande produkter

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:156 Ny lag om tobak och liknande produkter och prop. 2018/19:43 Kompletterande bestämmelser till lagen om tobak och liknande produkter

SFS: 2018:2088 och 2019:223

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Den nya lagen ersätter tobakslagen (1993:581) och lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. Det införs tillståndsplikt för tobaksförsäljning. Rökförbudet utvidgas till att omfatta uteserveringar, entréer till rökfria lokaler och andra utrymmen som allmänheten har tillträde till, områden utomhus som är avsedda att användas av den som reser med kollektivtrafik, inhägnade platser avsedda för idrottsutövning och lekplatser som allmänheten har tillträde till.

Rökförbudet utvidgas också till att omfatta fler produkter, bland annat elektroniska cigaretter. Förpackningar med portionsförpackat snus ska innehålla minst 20 portioner. Den nya förordningen ersätter tobaksförordningen (2016:354) och förordningen (2017:429) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Ändrad övergångsbestämmelse för behörighetskrav för socialtjänstens handläggare

Ändring: Lag om socialtjänstlagen (2001:453)

Beslutsunderlag: Proposition 2018/19:68 Ändring av övergångsbestämmelse avseende behörighetsreglering

SFS: 2019:312

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Den 1 juli 2014 infördes i socialtjänstlagen krav på viss behörighet för handläggare som utför vissa uppgifter inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård. Behörighetskravet gäller för uppgifter som innefattar bedömning av om utredning ska inledas, utredning och bedömning av behovet av insatser eller andra åtgärder eller uppföljning av beslutade insatser.

Enligt en övergångsbestämmelse ska dock en handläggare som före den 1 juli 2014 anställts för att utföra uppgifterna till och med den 30 juni 2019 anses behörig, även om han eller hon inte uppfyller behörighetskraven. Ändringen av övergångsbestämmelsen innebär att handläggare som anställts före den 1 juli 2014 i stället ska anses behöriga till och med den 30 juni 2022.

Avgiftsfrihet för screening för livmoderhalscancer med cellprov

Ny förordning: Förordning om avgiftsfrihet för screening för livmoderhalscancer med cellprov

Beslutsunderlag: Ds 2018:25 Avgiftsfrihet för screening för livmoderhalscancer

SFS: 2019:313

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Förordningen innebär att alla kvinnor erbjuds avgiftsfri screening för livmoderhalscancer. I dag tar vissa landsting ut en avgift på upp till 200 kronor för undersökningen. Avgiftsfria undersökningar bidrar till att öka deltagandet i gynekologiska cellprovtagningar, vilket är en viktig förutsättning för att minska antalet dödsfall i livmoderhalscancer.

PKU-provet ska även omfatta andra sjukdomar än ämnesomsättningssjukdomar

Ändringar: Lag (2002:297) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m., förordning (2002:746) om biobanker i hälso- och sjukvården m.m. och förordning (2006:358) om genetisk integritet m.m.

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:85 Vissa ändringar som gäller PKU-biobanken

SFS: 2019:340–344

Ikraftträdande: 1 juli 2019

De tester som görs på nyfödda för att identifiera allvarliga medfödda sjukdomar (s.k. PKU-screening) ska även omfatta andra sjukdomar än ämnesomsättningssjukdomar. Socialstyrelsen ska besluta vilka sjukdomar som PKU-screeningen får omfatta. Bestämmelserna om PKU-biobanken och PKU-registret ska även gälla för PKU-prover från barn som inte har lämnat sådana prov som nyfödda, exempelvis barn som fötts i ett annat land. Uppgifter om bland annat provgivarens personnummer och födelsevikt samt analys- och undersökningsresultat ska även få sparas i PKU-registret.

Reglering av alkoglass m.fl. produkter

Ändring: Lag om alkohollagen (2010:1622), m.fl.

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:59 Reglering av alkoglass m.fl. produkter

SFS: 2019:345–362

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Den nya definitionen ”alkoholhaltiga preparat som ur konsumtionssynpunkt är att jämställas med alkoholdrycker eller annars kan antas användas som berusningsmedel” införs för vissa alkoholhaltiga preparat. Dessa preparat ska benämnas ”alkoholdrycksliknande preparat” och så långt det är möjligt regleras på samma sätt som alkoholdrycker. Regleringen omfattar bland

annat försäljning, partihandel, marknadsföring, servering och tillsyn.
Systembolaget ska anförtros försäljningen av de alkoholdrycksliknande
preparaten.

Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings- och forskningspolitik. Departementet arbetar med frågor som exempelvis handlar om skolresultat, lärarförsörjning och etablering av nyanlända i skolan. Departementet arbetar även med frågor om bland annat universitets och högskolors verksamhet, forskningsfinansiering och studiefinansiering.

Kontakt

Presskontakter hos utbildningsminister Anna Ekström:

Pressekreterare Anja L Sundberg

Tfn 076-116 77 45

Presskontakt hos minister för högre utbildning och forskning Matilda

Ernkrans:

Pressekreterare Jasmina Sofic

Tfn 073-085 72 64

En förstärkt läroplan för förskolan

Ny förordning: Förordning om läroplan för förskolan

Beslutsunderlag: Statens skolverks redovisning av uppdrag om en översyn av läroplan för förskolan (U2018/01521/S)

SKOLFS: 2018:50

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Den reviderade läroplanen för förskolan tydliggör ett barnrättsperspektiv utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter samt barns rätt till trygghet, integritet och omsorg. Flera andra områden lyfts också fram i läroplanen, som svenska språkets ställning, jämställdhet, nationella minoriteters rättigheter, hållbar utveckling samt hälsa och välbefinnande. Vidare preciseras förskollärares respektive arbetslagets ansvar, där bland annat barnskötare ingår, för undervisningen.

Förskolechefer benämns rektorer och ska genomgå en befattningsutbildning

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:194 Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas

SFS: 2018:1303

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringen innebär att förskolechefer ska benämnas rektorer och att de ska omfattas av ett krav på att genomgå en befattningsutbildning. De ska påbörja befattningsutbildningen snarast möjligt efter det att de tillträtt sin anställning och ha genomfört den inom fem år efter tillträdesdagen.

En läsa-skriva-räkna-garanti införs

Ändring: Lag om ändring i skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:195 Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser

SFS: 2018:1098

Ikraftträdande: 1 juli 2019

En garanti för tidiga stödinsatser införs i förskoleklassen samt i lågstadiet i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Om det utifrån användningen av nationella kartläggningmaterial, bedömningsstöd eller prov finns en indikation på att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås i svenska, svenska som andraspråk eller matematik ska en särskild bedömning göras av elevens kunskapsutveckling. Förskollärare och lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens. Om eleven är i behov av stöd ska åtgärder sättas in och följas upp.

Försöksverksamheten med fjärrundervisning förlängs

Ändring: Förordningen (2015:481) om försöksverksamhet med fjärrundervisning

Beslutsunderlag: Betänkandet Entreprenad, fjärrundervisning och distansundervisning (SOU 2017:44)

SFS: 2019:198

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringen innebär att förordningen om försöksverksamhet med fjärrundervisning ska fortsätta att gälla till och med den 30 juni 2020. Tidigare gällde förordningen till och med den 30 juni 2019. Förordningen innehåller bestämmelser om en försöksverksamhet med fjärrundervisning i alla ämnen i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Ändringar i läroplanerna för ökad trygghet och studiero i skolan

Ändring: Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, förordningen (SKOLFS 2010:251) om läroplan för sameskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet i vissa fall och förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan

Beslutsunderlag: SOU 2017:35 Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet

SKOLFS: 2018:242-244

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringarna i läroplanerna tydliggör rektorns särskilda ansvar för att alla elever får en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Ändringarna betonar även elevernas ansvar för att visa respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever. Det tydliggörs också att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, ska ta ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö.

Fritidspedagoger omfattas av krav på legitimation och behörighet

Ändring: Skollagen (2010:800)

Beslutsunderlag: Prop. 2017/18:194 Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och kvaliteten i förskola och fritidshem ska stärkas

SFS: 2018:1303

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringen innebär att undantaget från krav på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning i fritidshemmet tas bort. Det kommer därmed ställas krav på legitimation och behörighet för undervisning i fritidshemmet på samma sätt som för undervisning i övriga delar av skolväsendet.

Studietid för läkarexamen utökas till sex år

Ändring: Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2

Beslutsunderlag: SOU 2013:15 För framtidens hälsa – en ny läkarutbildning, promemorian En sexårig utbildning för läkarexamen (U2018/02704/UH)

SFS: 2019:161

Ikraftträdande: 1 juli 2019

Ändringen innebär att omfattningen på utbildningen till läkarexamen utökas till 360 högskolepoäng. Det motsvarar en studietid på sex år istället för fem

och ett halvt. Den utökade omfattningen av läkarexamen innebär en anpassning till de krav för legitimation som följer av riksdagens beslut om propositionen ”Bastjänstgöring för läkare” (prop. 2017/18:274, bet. 2018/19:SoU5, rskr. 2018/19:50). Som en följd av att utbildningen förlängs ändras också kraven i övrigt för att få läkarexamen.

Utrikesdepartementet

Utrikesdepartementet ansvarar, tillsammans med utlandsmyndigheterna, för Sveriges förbindelser med andra länder. På Utrikesdepartementet formuleras de handlingsalternativ som ligger till grund för regeringens ställningstaganden i utrikes- och biståndspolitiska frågor samt i frågor om internationell handelspolitik.

Kontakt

Presskontakter hos utrikesminister Margot Wallström:

Pressekreterare Elin Tibell

Tfn 073-086 63 40

Presskontakt hos ministern för internationellt utvecklingssamarbete Peter Eriksson:

Pressekreterare Hanna Hessling

Tfn 072-557 38 01

Presskontakt hos utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor Ann Linde:

Pressekreterare Klara Linder

Tfn 073-072 59 27

Näringsidkare som bryter EU:s geoblockeringsförordning kan få betala sanktionsavgift

Ny lag: Lag (2019:59) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning,

Ny förordning: Förordning (2019:60) med kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning.

Beslutsunderlag: Prop. 2018/19:26 Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning.

SFS: 2019:59 och 2019:60

Ikraftträdande: 1 april 2019

Den nya lagen och förordningen kompletterar EU:s geoblockeringsförordning och innehåller bestämmelser som innebär att näringsidkare som bryter mot EU:s geoblockeringsförordning ska åläggas att betala en sanktionsavgift.

Viktigare lagar och förordningar inför halvårsskiftet 2019
Statsrådsberedningen
Växel: 08-405 10 00
103 33 Stockholm